

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Wykaz używanych skrótów:	13
--------------------------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA

Pojęcie podziału kompetencji	15
------------------------------------	----

Rozdział 1.

Podział kompetencji — zagadnienia podstawowe	15
--	----

1.1. Uwagi wstępne	15
--------------------------	----

1.2. Celowość prowadzenia rozważań o podziale kompetencji	17
---	----

1.3. Podział kompetencji jako pojęcie doktrynalne	19
---	----

1.4. Zasada kompetencji przyznanych jako podstawowa reguła podziału kompetencji pomiędzy Wspólnoty Europejskie a państwa członkowskie	22
---	----

1.5. Wyróżnienie wyłącznych i niewyłącznych kompetencji Wspólnot jako główny sposób prezentacji problematyki podziału kompetencji	23
---	----

1.6. Oryginalne próby określenia podziału kompetencji	25
---	----

1.6.1. Podział kompetencji wg. R. Sadurskiej	25
--	----

1.6.2. Koncepcja „podzielonych kompetencji”	26
---	----

1.6.3. Koncepcja stref właściwości	27
--	----

1.7. Skutek prekluzyjny (pre-emption) a koncepcje podziału kompetencji pomiędzy Wspólnoty a państwa członkowskie	28
--	----

1.8. Pojęcie „podziału kompetencji” a Traktat i orzecznictwo ETS	29
--	----

1.9. Elementy statyczne i dynamiczne podziału kompetencji	33
---	----

1.10. Podział kompetencji a stosunek prawa wspólnotowego do prawa państw członkowskich	34
--	----

1.11. Unia Europejska a podział kompetencji pomiędzy Wspólnoty a państwa członkowskie	35
---	----

CZĘŚĆ DRUGA

Kompetencje Wspólnoty	39
-----------------------------	----

Rozdział 2.

Pojęcie kompetencji Wspólnot Europejskich.

Wyposażenie Wspólnot w kompetencje	39
--	----

2.1. Kompetencje organizacji międzynarodowych	39
---	----

2.1.1. Wspólnoty Europejskie jako organizacje międzynarodowe	39
--	----

2.1.2.	Podstawy kompetencji organizacji międzynarodowych	43
2.2.	Definicja kompetencji Wspólnoty	47
2.2.1.	Istota kompetencji	47
2.2.2.	„Power” a „competence”	50
2.2.3.	Czy kompetencja to tylko prawo do działania? Kwestia kompetencji sensu largo	52
2.2.4.	Kompetencja a przepis kompetencyjny	55
2.2.5.	Kompetencja organu a kompetencja organizacji	57
2.3.	„Kompetencja” a terminy względem niej konkurencyjne w kontekście prawa Wspólnot Europejskich	59
2.4.	Koncepcje wyposażenia Wspólnot w kompetencje a podział kompetencji pomiędzy Wspólnoty i państwa członkowskie.....	64

Rozdział 3.

Zasada działania Wspólnoty w oparciu o kompetencje jej przyznane jako podstawowa reguła dotycząca podziału kompetencji

		71
3.1.	Uwagi wstępne	71
3.2.	Art. 5 (poprz. 3b) zd.1 TWE jako wyraz zasady kompetencji przyznanych	72
3.3.	Doktrynalne rekonstrukcje zasady kompetencji przyznanych	75
3.4.	Neutralność zasady kompetencji przyznanych wobec norm kompetencyjnych	79
3.5.	Zasada kompetencji przyznanych a zasada równowagi instytucjonalnej	82
3.6.	Krytyka zasady kompetencji przyznanych	84
3.7.	Koncepcje zawężonego zakresu zastosowania zasady kompetencji przyznanych	86

Rozdział 4.

Szczegółowe konsekwencje zasady kompetencji przyznanych

		89
4.1.	Uwagi wstępne	89
4.2.	Pojęcie normy kompetencyjnej	89
4.3.	Nietypowe przepisy kompetencyjne	91
4.4.	Problematyka podstaw prawnych aktów wspólnotowych	93
4.5.	Przepisy, które nie mogą być podstawą aktów wspólnotowych	97
4.6.	Brak kompetencji Wspólnoty	103
4.7.	Dziedziny leżące poza zakresem kompetencji Wspólnoty	108

Rozdział 5.

Kompetencje dorozumiane Wspólnot Europejskich 113

5.1. Uwagi wstępne	113
5.2. Koncepcja kompetencji dorozumianych w orzecznictwie ETS.....	115
5.2.1. Sprawa Fédération Charbonnière	115
5.2.2. Późniejsze orzeczenia ETS	117
5.2.3. Kontrowersje wokół orzeczenia w sprawie imigrantów	119
5.3. Przykłady działań objętych dorozumiąną kompetencją Wspólnoty w świetle rozważań doktryny	120
5.4. Kompetencje dorozumiane w świetle doktryny	122
5.5. Kompetencja dorozumiąna Wspólnot Europejskich do zawierania umów międzynarodowych.....	126
5.5.1. Rozstrzygnięcie Trybunału w sprawie ERTA	128
5.5.2. Ewolucja pojęcia dorozumianej kompetencji Wspólnoty Europejskiej do zawierania umów międzynarodowych	132

Rozdział 6.

Działania Wspólnot Europejskich 138

6.1. Pojęcie „działania”	138
6.2. Kompetencja do wydawania aktów wspólnotowych	140
6.2.1. Wspólnotowe akty wiążące	142
6.2.2. Wspólnotowe akty niewiążące: nazwane i nienazwane	144
6.2.3. Kwalifikacja pewnych dokumentów wspólnotowych jako aktów wiążących	152
6.3. Akty państw członkowskich związane z działaniem Wspólnot i inne dokumenty związane z integracją europejską.....	153
6.4. Kompetencje w przedmiocie uzyskiwania informacji i kontroli	156
6.5. Kompetencja w przedmiocie występowania ze skargami przed ETS i kompetencje ETS	158
6.6. Zasada kompetencji przyznanej a prawo wewnętrzne organizacji, tworzenie jej organów pomocniczych i zatrudnianie personelu	160
6.7. Kompetencja w przedmiocie ponoszenia wydatków budżetowych	164
6.8. Podmiotowość prawa prywatnego a kompetencje. Kompetencje w zakresie czynności faktycznych	165

Rozdział 7.

Zasada subsydiarności w prawie Wspólnot Europejskich 167

7.1. Zagadnienia ogólne	167
7.2. Miejsce zasady subsydiarności w prawie Unii Europejskiej	168

7.3. Treść zasady subsydiarności	171
7.4. Zasada subsydiarności a problematyka podziału kompetencji pomiędzy Wspólnoty Europejskie a państwa członkowskie	175

CZĘŚĆ TRZECIA

Kompetencje wspólnotowe a kompetencje państw członkowskich	181
---	------------

Rozdział 8.

Wpływ kompetencji Wspólnot i ich wykorzystania na zakres kompetencji państw członkowskich w świetle orzecznictwa ETS	181
---	------------

8.1. Uwagi wstępne	181
8.2. Obowiązek respektowania prawa wspólnotowego a prymat prawa wspólnotowego	183
8.3. Koncepcja skutku prekluzyjnego (pre-emption)	186
8.4. Orzecznictwo ETS dotyczące braku kompetencji państw w zakresie objętym rozporządzeniami wspólnotowymi	188
8.4.1. Najwcześniejsze orzeczenia ETS określone jako podstawy koncepcji skutku prekluzyjnego	188
8.4.1.1. „Brak kompetencji państw” w świetle orzeczeń Bollmann i Krohn	188
8.4.1.2. Przełomowe znaczenie orzeczenia ERTA i orzeczenia w sprawie Kornelisa Kramera dla wyróżnienia istnienia i wykorzystania kompetencji wspólnotowej	191
8.4.1.3. Zakaz transpozycji postanowień rozporządzeń do prawa krajowego w świetle orzeczenia w sprawie Variola	195
8.4.2. Kompetencje państw członkowskich w świetle kolejnych orzeczeń ETS dotyczących wspólnej polityki rolnej	196
8.4.2.1. Zakaz uzupełniania rozporządzeń wspólnotowych i modyfikacji ich zakresu	196
8.4.2.2. Skutki braku wspólnej organizacji rynkowej	200
8.4.2.3. Badanie materialnoprawnej zgodności prawa krajowego z przepisami prawa wspólnotowego z zakresu prawa rolnego	201
8.4.2.4. Zakres dopuszczalnych działań państw członkowskich w materiach objętych aktami wspólnotowymi	204
8.5. Dyrektywy a zakres kompetencji państw	207
8.6. Próba podsumowania	209
8.7. Wyłączność Wspólnoty w zakresie zawierania umów międzynarodowych	213

Rozdział 9.

Wyłączność kompetencji Wspólnoty w świetle orzecznictwa ETS sprzed powstania Unii Europejskiej 218

- 9.1.** Uwagi wstępne 218
- 9.2.** Wyłączność kompetencji wspólnotowej w zakresie wspólnej polityki handlowej 219
- 9.3.** Pojęcie i dynamiczny charakter wspólnej polityki handlowej w świetle Opinii 1/78⁸⁶⁵ 224
- 9.4.** Wyłączność kompetencji Wspólnoty w zakresie wspólnej polityki handlowej w świetle Opinii 1/94 227
- 9.5.** Wyłączność kompetencji Wspólnoty w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa 232
- 9.6.** Działanie państw członkowskich w charakterze powierników wspólnego interesu 235
- 9.7.** Podsumowanie 239

Rozdział 10.

Wyłączność kompetencji Wspólnoty w świetle art. 5 i 11 Traktatu o WE 241

- 10.1.** „Kompetencja wyłączna” jako termin języka prawnego a rozważania o podziale kompetencji 241
- 10.2.** Ujęcie skrajne problemu wyłączności kompetencji 243
- 10.3.** Wyłączność kompetencji wspólnotowej w ujęciu Komisji 245
- 10.4.** Umiarkowane doktrynalne koncepcje wyłączności kompetencji 249
- 10.5.** Kompetencje Wspólnoty w zakresie wspólnej polityki rolnej i rynku wewnętrznego a wyłączność 256
- 10.6.** Wyłączność w świetle poszczególnych norm kompetencyjnych Traktatu 258
- 10.7.** Wnioski 262

Rozdział 11.

Kompetencje państw członkowskich. Kompetencje Wspólnot Europejskich o charakterze innym niż wyłączny 266

- 11.1.** Kompetencje państw członkowskich a prawo wspólnotowe 266
- 11.2.** Brak zastosowania prawa wspólnotowego i normy wykluczające kompetencje Wspólnot 268
- 11.3.** Problematyka tzw. klauzul wyłączających 271
- 11.4.** Kompetencje państw członkowskich w zakresie regulowanym przez prawo wspólnotowe i poza tym zakresem 275

11.5. Wykonywanie i realizacja prawa wspólnotowego. Działania państw w sprawach objętych wyłączną kompetencją Wspólnot	281
11.6. Systematyzacja kompetencji niewyłącznych Wspólnoty	285
Zakończenie	292
Bibliografia	297